

ресурсе]. – <http://www.ecoternopil.gov.ua/index.php/pryrodni-resursy/>.

4. Навчально-красознавчий атлас Тернопільської області / за ред.: Я. С Кравчука. Львів: ВФ Афіша, 2000. 24 с.

5. Сивий М.Я., Царик Л.П. Природні умови та ресурси Тернопільщини: монографія. Тернопіль: Терно-граф, 2011. 512 с.

Дубина Д.

магістрант II курсу

спеціальності 106 Географія

Науковий керівник – доц. Питуляк М. В.

СУЧАСНИЙ СТАН ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ ШЕПЕТІВСЬКОГО РАЙОНУ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

Споживацьке відношення до земельних ресурсів призвело до того, що в більшості регіонів України антропогенне навантаження та антропогенна перетвореність їх досягли критичної межі. У зв'язку з цим першочергового значення набуває реалізація стратегічних цілей та концептуальних принципів збалансованого землекористування. Від ефективності землекористування залежить стан природокористування регіону в цілому. Одним із завдань стратегії сталого розвитку є оптимізація землекористування. Необхідне наукове обґрунтування тактики та механізмів запровадження основних положень узгодженого (збалансованого) розвитку в окремих регіонах України [3].

Метою дослідження є вивчення та аналіз стану земельних ресурсів Шепетівського району Хмельницької області.

Дослідженням земельних ресурсів України займалися такі вчені: Р. І. Іванух (1996), В. М. Трегобчук (1997), Л. Я. Новаковський (1985), Т. М. Лактіонова (1992, 1998), В. В. Медведєв (1992, 1998), В. П. Руденко (2005, 2010), С. О. Осипчук (2008) та інші. В їх працях звертається увага на сучасний стан земельних ресурсів в Україні, їх структуру та геопросторові відмінності; характеризується їх екологічний стан та чинники, що їх визначають, аналізуються основні показники ефективності використання земельних ресурсів та їх оптимізації. Наукові дослідження підтверджують, що раціональне, екологічно безпечне землекористування можна забезпечити тоді, коли 1/3 земель постійно залишатиметься в природному стані. Дана тематика наведена в дослідженнях таких вчених як, П. Т. Саблук, В. В. Тишковець, С. І. Дорогунцов. [1,2, 5, 6].

Земельний фонд – загальна площа земель, що належить групі землекористувачів, підприємству, кооперативу, або земель, що входять в адміністративно-територіальну одиницю.

Земельні ресурси – це частина земельного фонду, що використовується або може бути використана у господарстві [4].

Земельні ресурси – це найважливіша частина природного середовища, що характеризується просторовим розміщенням, рельєфом, ґрунтовим покривом, рослинністю, надрами, водами, виступає головним засобом виробництва в сільському і лісовому господарстві, а також просторовим базисом для розміщення усіх галузей господарства. У залежності від цільового призначення земельний фонд підрозділяють на категорії земель. Класифікація земель залежності від їх цільового призначення дозволяє диференційований підхід до правового регулювання земельних відносин в рамках правового режиму земельного фонду. Під цільовим призначенням земель розуміють встановлений правовий режим, умови і межі використання земель для конкретних цілей. Структура земельного фонду не є статичною. Під дією різних економічних, екологічних та інших факторів відбуваються зміни як в складі земельного фонду, так і всередині кожної категорії. Необхідність державного управління земельним фондом зумовлена економічним значенням землі для життєдіяльності суспільства та незамінністю в сфері матеріального виробництва та інших галузях господарської діяльності. Зміст державного управління земельним фондом полягає у забезпеченні раціонального використання і ефективної охорони земель на основі проведення організаційно-правових та адміністративно-управлінських заходів у поєднанні з стимулюючими заходами економічного характеру [4].

Сільськогосподарські угіддя – це землі, що використовуються для сільськогосподарського виробництва. Характерною рисою структури сільськогосподарських угідь є загальна висока питома вага розораних земель. Розорані земельні ділянки – це ділянки, які систематично обробляються і використовуються під посіви сільськогосподарських культур, включаючи посіви багаторічних трав, а також чисті пари, площі парників і теплиць [5]. Найвність родючих земель в Шепетівському районі сприяла надмірній їх розораності.

Об'єктом нашого дослідження є земельний фонд Шепетівського району. Предметом – геопросторові закономірності господарського використання земельних ресурсів Шепетівського району, їх сучасна структура, передумови формування та шляхи оптимізації.

Метою є аналіз і оцінка сучасної структури земельних ресурсів Шепетівського району, географічне дослідження причин її формування, та шляхів оптимізації.

Із загальної площі 116244,0000 га земель Шепетівського району на землі сільськогосподарського призначення припадає 72822,0064 га (62,40%). Землі лісового фонду – 36784,8732 га (31,60%), забудовані землі

– 3324,2419 га (2,80%). Відкриті заболочені землі займають 903,6035 га (1%) від загальної площі. Відкриті землі без рослинного покриву становлять 560,0142 га (0,50%). Внутрішні води займають 1849,2608 га (1,50%).

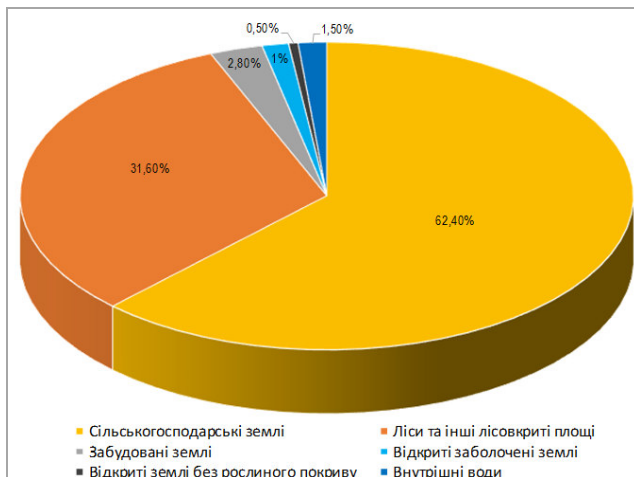

Рис. 1 Структура земельного фонду Шепетівського району Хмельницької області

Найбільші площі земель в межах району є в таких сільських радах Городнявській (7349,5000 га) Михайлюцькій (8064,3000 га) Новичівській (8137,0100 га) Судилківській (11825,3000 га) Хролинській (10568,0200 га).

Отже в структурі земельного фонду Шепетівського району переважають землі сільськогосподарського призначення. Тому рівень освоєності земель становить (62,64%).

Список використаних джерел

1. Данилишин Б. М. Природно-ресурсний потенціал сталого розвитку України / Б.М. Данилишин, С.І.Дорогунцов, В.С.Міщенко, Я.В.Коваль, О.С.Новоторов, М.М. Паламарчук. – К.: РВПС України, 1999. – 716 с.
2. Дорогунцов С. І. Екологія. Підручник. Для економічних вищих навчальних закладів і факультетів / Дорогунцов С. І. Київ – 2005. – 371 с.
3. Земельні ресурси України / За ред. Медведєва М.М., Лактіонової Т.М. – К.: Аграрна наука, 1998. – 150 с.
4. Коротун І.М. Природні ресурси України. Навчальний посібник для студентів екологічних спеціальностей вищих навчальних закладів / І.М.Коротун, Л.К.Коротун, С.І.Коротун. – Рівне, 2000. – С. 95–120.
5. Саблук П. Т. Розвиток земельних відносин в Україні / П. Т.Саблук. К.: ННЦ ІАЕ, 2006. – 396 с.
6. Тишковець В. В. Моніторинг земель. Методичні рекомендації / В.В.Тишковець. Харків – 2009.